

SABONS D'OLI D'OLIVA

Sabons i Oli d'Oliva

Fabricar sabó amb oli d'oliva és un dels sabers guardats pels pobles la identitat del qual està marcada per la cultura de l'olivera. Ja les Ordenances municipals de la Vila de Baena del segle XV, regulaven les cures amb què calia obrar per a la fabricació de sabons:

"Otrosí que sea obligado a hacer buen xabon de buen azeite a vista de los dichos señores justicia E diputados y de buen color y bien cozido y que se abaste de ello cada dia sin le faltar ..."

Bullit amb cendres, l'oli d'oliva ha sigut la base ideal per a la preparació d'excel·lents sabons des dels orígens de la història de la bugada.

En la vida domèstica continuen elaborant-se sabons, aprofitant per a això les restes de l'oli d'oliva una vegada que este s'havia usat per a les fregitel·les de cuina. Mesclat amb sosa càustica s'obté un sabó molt utilitzat en la neteja de la llar i les bugades domèstiques.

Més recentment joves emprenedors han començat a desenrotllar una àmplia gamma artesanal de sabons, gels, cremes i altres productes naturals amb oli d'oliva.

La ciència mèdica ensenya que molts processos dermatològics es ben beneficiats de la ingesta d'oli d'oliva en la dieta. La riquesa en vitamina E de l'oli d'oliva el converteix en un eficaç aliat per a evitar l'envelliment facial. Igualment l'oli d'oliva hidrata la pell alhora que la protegeix de factors ambientals externs (fred, calor, vent ...), manté l'elasticitat de la pell i constituïx un alleugeriment per a ferides i lesions.

Procés artesanal per a fer sabó

Fabricar sabons a casa és senzill, bé siga per a la neteja del cutis perquè resulten molt cremosos i nutritius o per a llavar.

Una precaució bàsica és la d'usar guants de goma per a evitar el contacte de la sosa amb les mans i també el no usar mai recipients o utensilis d'alumini o d'estany. Estos al corroir-se desprendrien vapors danyosos.

Si es tracta de fabricar sabons de tocador per al cutis i el bany, haurà d'emprar-se un oli verge de bona qualitat.

Si és per a neteja de prendes, poden aprofitar-se els olis que s'han utilitzat en la cuina, una vegada que no siguin aptes per al consum.

El bon sabó es caracteritza per una saponificació perfecta, no ha de deixar residus en l'aigua, ni substàncies sense dissoldre. Ha de ser una pasta ferma, untosa al tacte i homogènia.

Com fer sabó a partir de l'oli:

1. Es pren un quilo de sosa càustica i es dissol en sis litres d'aigua, dins d'un recipient que no siga d'estany ni d'alumini.
2. Quan ha acabat de desfer-se es van incorporant a poc a poc sis litres d'oli, prèviament colats, sense deixar de pegar voltes amb un pal.
3. A mesura que va passant el temps, i sense deixar de remoure sempre en la mateixa direcció, s'anirà solidificant, fins a aconseguir un punt semblant a la maionesa casolana. Sabrem que el sabó ja està preparat quan traguem el pal netament, sense que queden restes de la pasta adherits a ell. Este procés pot accelerar-se si col·loquem el recipient, una caldera, al foc. El sabó així obtingut tindrà major qualitat.
4. Bolcarem llavors el sabó en un recipient i el deixarem endurir un o dos dies. Passat este temps, tallarem el sabó en poals de la grandària que desitgem i els deixarem orejar-se unes hores

Sobre esta regla bàsica, hi ha variants segons les zones, com per exemple afegir un grapat de sal, de farina, o unes gotes d'anyil per a donar-li color blavós.